

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tujce dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četirideset pet- vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Kopirani se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Uredništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljajo naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Vabilo na naročbo.

Vse dosedanje gg. naročnike, katerim naročnina poteče konec septembra in druge narodnjake vabimo na novo naročbo „Slov. Naroda“.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta 3 gld. 30 kr.

Za en mesec 1 " 10 "

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajev na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrt leta 4 gld. — kr.

Za en mesec 1 " 40 "

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.

Po pošti sprejemati " " 3 " — "

Administracija „Slov. Naroda“.

Schmerling o jugoslovanskem vstanku.

Škoda, velika škoda, da gospod vitez Schmerling nij v Ljubljani govoril ali pisal pred 14 dnevi tega, kar je govoril 21. sept. kot predsednik delegacije državnega zbora. On bi bil gotovo konfisciran, tako gotovo, kakor smo bili mi, ki smo v več konfisciranih člankih stvarno isto izrazili, namreč simpatije do „nelegitimnih“ (kakor se je baje jeden ljubljanskih neodvisnih sodnikov izrazil) bojevnikov v Hercegovini in Bosni. Schmerling je v svojem govoru rekel mej drugim:

„Zahvaliti se je modrosti Nj. Vel. našega najmilostivejšega cesarja in gospoda, da se je dosedaj posrečilo, kljub nakopičeni nevarnosti, da splošen požar nastane na jugozapadni meji naše države, mir ohraniti nam, dasiravno si ne moremo zakrivati, da so dogodki, ki so se tam doli godili od nekaj časa sem, in kateri — če se ne motim — bodo še precej časa potrebovali predno se povoljno rešijo, nam uže nemalo škode prinesli.“

„Samo ob sebi za državo nij čisto brez pomena, da smo bili vendar pisljeni, vsaj nekoliko vojske na meji postaviti, in ravno za nekatere dele naše države nij vse jedno, ako vedno in vedno do posameznih izmed njih skušnjava prihaja, preko meje iti in tam prostovoljsko službo opravljati. Pred vsem je materijalna škoda ne malega pomena, ki nas je dosedaj zadela, da je veliko število begunov iz vstalih krajev na našej zemlji pribežališča iskalo, pod razmerami, katere so cesarskej vladi uže iz uzrokov človekoljubja ostro nalagale, skrbeti za pribeglih življenje, kar se ne more zgoditi brez prilično velicnih izdatkov.“

„Tem živejša bode torej pri nas vseh želja, da bi se vladi Njeg. Vel. in njenim zaveznikom posrečilo, dovesti odnošaje, ki so onkraj jugovzhodne meje, kmalu do dobrega konca, pri čemer pač ne dvomim, da previdnost našega vnanjega urada vodi prepričanje, da ne gre zato, vstanku konec napraviti, ampak sploh zato, v tem ozemlju take razmere narediti, katere bodo ponovljenje uporov neverjetno delale.“

„Kajti mi vsi vemo, da se tam ne ravna za kako pridobitev na liberalnem polju, nego za rešenje socijalnih vprašanj, da je prav za prav sila in potreba, katera orožje v roko stiska. Ali se bode vladi posrečilo, to doseči, ali pa se bode, če se tudi od strani turške vlade obljube delajo, to res doseglo, o tem mi nij denes preiskavati.“

Schmerling, oče sedanje ustave, ki nas Slovane v umetno manjšino potiska, nij panslavist, bi djal. In vendar je govoril za Jugoslovane! To je mnogo. Ko bi vstanek ne bil imel drugega vspeha dosedaj, kakor da je primoral predsednika prve avstrijske reprezentacije, ki poleg tega še iz samih protivnikov obstoji, da je konstatiral „silo in potrebo, ki orožje stiska v roko“ jugoslovanskim vstašem, ter je tako z drugimi besedami priznal opravičenost vstaje, — mnogo je uže doseženo! In kar še nij, to bode. Stališče Schmerlingovo je res humano, in to mora človeka tem bolj veseliti čuti iz nemških ust, ako zraven tega vidi in bere kako grdo piše in vso človečnost zasramuje velik del nemškega časopisja od velike „Neue Freie Presse“ do boreta ljubljanskega „Tagblatta“ ki od duševne novinarske tatvine svoje življenje hrani, a ipak skoro nobene prilike ne opusti, kjer se more slovansko ime ogrditi.

Z jugoslovanskega bojišča.

Iz Kostajnice 22. sept. [Izv. dop.]

Četa 600 Ličanov je šla pod vodstvom Škundriča v Bosno, drugi pojdejo za njim. V nekdanjih krajiških regimentih liškem otoškem, ogulinskem in slunjskem obudila se je naenkrat ratobornost proti staremu dušmaninu. Ti krajišnici ne bodo Turkom nobenega pardona dali, in zato je strah mej Turki splošen postal. Ne mara, da bodo nazadnje tudi oni, kakor raja na našo stran begati začeli. Raje pa prihaja čem dalje več preko meje, zlasti iz novo insurgiranih pokrajin okolo Novega in Döbrlina.

Iz Sapljeta 20. sept. [Izv. dop.]

Sledeči brzjavici so došli iz Cetinja, katerih iznetek sem vam uže bil brzjavil. Od 18. sept. Včeraj boj pri Kuljani v Bosni 80 vstašev razbilo 200 Turkov, kojih je 18 mrtvih, in mnogo ranjenih. Od vstašev sta

2 ranjena. — Raja opira oči v Srbijo in Črnogoro, od koder pričakuje pomoči. Čis je konečno. Sloboda ali smrt! Od 18. t. m. „Gl. Crnogorca“ od 18. t. m. obžaluje, da skupščina srbska še nij odgovorila na knezovo besedo. Želi in pričakuje, da v mali dobi pride določeni odgovor. — Vstanek narodni v Turškej morebiti samo zdaj uspešen, in ako se narod ne oslobodi zdaj, pozneje se neče. Črnogora je prenapolnjena s sirotici in z živino hercegovinsko. Ona ne more dolgo teh izdržavati in boreče se Hercegovince gledati, in vendar jej ji dolžnost da čaka, dokler skupščina i Srbijo v sloboden položaj ne dovede. — Za odlaganje nij čas. Srbija i Črnogora morati odmah na posel. — Knin 18. t. m. Sinoč so ubili vstaši Bega Kulinovića. U Tiskom je čardak zapaljen, nocoj je napadlo 36 vstašev 140 Turkov, ubivši jih 6, ranjenih 10. — Tiskovčani so pribegli k nam.

G. Miroslav Hubmajer telegrafuje 22. sept. iz Dubrovnika, da ide v severno Hercegovino, kjer se je začel vstanek, a nij še pravih vodjev.

Iz Belgrada se poroča 21. sept., da se znane štiri zmage vstašev v Bosni in Hercegovini dne 19. sept. obistinjujejo. Konzuli pišejo, da so Turci povsod bili ali nazaj vrženi, ali tepeni. Trebinje je obkoljeno in tudi Višegrad v nevarnosti. Pop Žarko maršira na Prizren. Prostovoljci se v velikih četah organizujejo.

Iz Cetinja se poroča o boji pri Veranu, v katerem je palo 30 Turkov. — Tudi našega spljetskega poročevalca vesti potrjuje cetinjski dopisnik „Politike“.

Iz Drniša se 21. sept. „Obzoru“ telegrafira: Bokelji se zopet pripravljajo na Grhovo, kamor so uže odpravljani večjidel Maljani Črnogora močno pomaga. Pop Žarko je vzdignil vstanek od Nevovaroši do Priepolja, in se zjedini s Hercegovci. Vse pričakuje zaključek Kragujevaški. Na meji pri Kninu širi se vstanek, v prosep našim!

Iz Belgrada se „Pokroku“ brzjavlja: Srbija nij še pripravljena. Za zdaj podpira in bode dalje podpirala vstajnike neposredno kar najizdatnejše more. Prejšnji vojni ministri Beli Markovič in Kosta Protić (?) so se krive storili najčrnejših zločinov na narodu srbskem, ker so velike svote izneverili za svoj žep, ki so bile za orožje namenjene. Srbija se zbira, kadar bode gotova, stopi na javno. — Češki „Narodni Listy“ imajo pak iz Kragujevca sledeči telegram, da čerkezke čete vsak dan prestopajo srbsko mejo in ropajo po srbskih vaseh. Zopet je več srb-

skih čet šlo črez mejo vstašem pomagat. — Isti list poroča, da se je črnogorskemu knezu mignilo iz Peterburga, naj podpira upor toliko, da se bode do pomladi ohranil, potem bode tudi politika Rusije odločna.

Iz Glavske ima „Wien Tagbl.“ dalje 21. sept. zvečer ta-le telegram: Konzuli Vasić, Lichtenberg in Durando vabijo Ljubobratija naj pride v Poljeko mej Glavsko in Trebinjem, Ljubobratij je odgovoril, ko se je zmenil z drugimi vojvodi, naj konzuli jednega odposlanca, ki se podvrže v vojni navadnim pravilom, kot parlamenterja pošlje v tabor v Glavsko, da bode povedal, kaj konzuli želè. Konzuli še niso odgovorili.

Zagrebski listi donašajo sledeči „Oklic na vse človekoljube! Jesen s hladnimi nočmi se bliža, uboga k nam pribegla raja prenočuje z ženami in otroci na prostem, in odeti so samo z listjem. Da bi se tej revščini malo v okom prišlo, sklenilo je več zagrebskih mestjanov, pribeglim to neugodnost s tem odstraniti, da nabirajo staro obleko, koltre, perilo, rjuhe ali plahte, koce itd. in pošiljajo najpotrebnejšim.

Zaradi tega se uljudno vsakateri prosi, po mogočnosti pripomoči in neupotrebijene stvari priposlati g. Iliju Guteši v zgornjem mestu, ali pa g. dr. Kopaču v poštnej ulici v spodnjem mestu.“ — Naj se tudi po vsem Slovenskem nabirajo taki darovi in pošiljajo v Zagreb enemu navedenih rodoljubov ali ljubljanskemu odboru, ki ima uže dosta tacih rečij nabranih in jih bode te dni začel odpošiljati, kjer se najbolj potrebujejo.

Politični razgled.

Notranje deželo.

V Ljubljani 23. septembra.

Cesar je delegacijam, ki so se mu predstavljale, odgovoril: „Jaz sem prepričan, da boste mojo vladu v vsem podpirali, kar se vidi potrebno za varnost monarhije in za nepogojno čuvanje njenih interesov. Gibanje, ki je v necih provincijah turške države, mora zavoljo naravnostne sosesčine in zavoljo mnogih od tod izvirajočih razmer našo monarhijo v prvej vrsti zadevati. Naše srčne razmere do dveh sosednjih držav, kakor tudi prijateljske razmere z družimi državami dajejo upanje, da se kljubu tem dogodbam ohrani pokoj monarhije in tudi mir Evrope.“ — Gotovo se bodo iz teh cesarjevih besedij različni komentari delali.

Dvanajst milijonov hoče skupno ministerstvo od delegacij več imeti dovoljenih za 1876 nego letos. Osem milijonov je treba več samo za nove kanone. Vsa stoječa vojska pri nas ima zdaj 268,255 mož, vsak mož stane na leto z vsem skup (povprek, to se ve) 344 gld.. — Za nove kanone bode trebalo 17 milijonov in pol, ali prihodnje leto se le polovica plača, polovica ostane za 1877. To so glavne številke iz predlog predloženih delegacijam. — Sicer so številke: minister vnanjih stvari potrebuje vkup 3 milijone 576.6000 gld., vojni minister vsega vkupej 87 milj. 800.489 gld. za vojsko in skoro 9 milijonov za marino. Finančni minister 1 milij. in 860.809 gld., računska kontrola 127.000 gld. Torej skupaj rednega razhoda 102 milijona in 363.982 gld. Izrednega razhoda (kanone) je še 7 milj. 140.798 gld. torej vseh skupnih državnih stroškov 109 1/2 milj.

Vnanje države.

Bivši predsednik francoske republike, stari Thiers, je odposlal neko pismo Jules Simon-u, v katerem govori o sedanjem položaji in o dnevnih vprašanjih. „Tablettes d'un Spectateur,“ neka Thiers-ova inspirirana avtografična korespondenca, objavila je bila oddelek tega poslanja. Thiers potrjuje v svojem pismu razlaganje pogovora z Gorčakom, on potrjuje, da je ruska vlada sploh miroljubnega mišljenja in da je ruski državni kancelar posebno naglašal, da navzlic vstaji v Hercegovini in kljub srbske vojneželjnosti mu se evropski mir ne vidi v nevarnosti. Gorčakov izreka dalje, da klerikalstvo, katero gospoduje nad versailjsko vladu in tudi nad tamošnju zbornico, napravlja splošno nevarnost. — Thiers je odgovoril Gorčakovu na to: Ljudje, kakor Broglie, Ernoul in Laboullerie, so pač izginili od političnega pozorišča, ali vendar njih duh gospoduje za kulisami. Buffet in Wallon ne bi bila drugače nikakor mogla podpirati novo postavu o višjem poduku. Gorčakov je rekel, da je za Rusko jako težavno, sovražnike Francije v strahu imeti, kajti naglost in metodični duh, s katerim francoska duhovščina nove postave na svojo korist rabi, dajeta sklepati, da bode pri važnejših dogodjajih duhovščina ravno tako obnašala se. Thiers govori v svojem pismu tudi o namerah in borbi nespravljivih radikalcev proti noveji ustavi, graje ostro Naquetovo obnašanje in pravi, da izobrazena Evropa vsako solidarnost s francoskimi radikalcem odvrta. Thiers končuje z zagotavljenjem, da so vsi državniki, s kojimi je govoril, izrekli se, da le utrjenje zmerne republike na Francozskem more zagotoviti mir Franciji in tudi Evropi.

Dopisi.

Iz Gorice 21. sept. [Izv. dop.] Bliža se čas trgatve, katera obeta biti letos izobiljna, in nadejati se je letos prav dobre vinske kapljice na Goriškem. S trgatvijo vzbudilo se bode zopet novo življenje bornega oratarja. Tudi v naši lepej Gorici, je sedaj, ko so nas zopet obiskali gg. učitelji kmetijskega tečaja, bolj živahno in veselo kajti vrli rodoljubi pa izvrstni pevci nas sleherni večer v naši domačej gostilni z milodonečimi pesnicami razveseljujejo. — Mej tem, ko se naši bratje po krvi bore za slobodo zlatno, nabiramo mi, ker jim drugače pomagati ne moremo, denarne doneske. Prihodnjo soboto napravi ožji krog slovenskih mladeničev ples v Solkanu z vstopnino in vse, kar se bode nabralo, odpošlje se po uredništvu „Soče“ podpiralnemu odboru za uboge Hercegovce. Tem vrlim mladim gospodom je želeli najizdatnejšega vspeha.

2. oktobra pa napravi goriška čitalnica besedo s petjem in igro z vstopnino za ubogo trpečo rajo. Pri tej besedi bodo iz rodoljubja sodelovali gg. učitelji kmetijskega tečaja. Pevci in igralci se uže pridno pripravljajo. Nadejamo se, da bodo goriški Slovenci mestni in okoličanje se v velikem številu besede udeležili in položili svoj obulus na bratski altar. Vstopnina za neude je 40 novcev; udje pa bodo dali. kolikor je njih radodarnost do trpečih sobratov.

Govoril sem z našimi gorjani in je vprašal, da-li store kaj za trpeče brate Hercegovce? Odgovorili so mi: „saj mi bi radi, akopram smo sami potrebni, kaj ubogim bratom po krvi in krstu pomogli, a gg. duhovniki nam niso do sedaj še nič v cerkvi o tej stvari naznanili.“ Ali nij to žalostno, rodo i človekoljubnemu srcu? Naj naši vrli

gg. duhovniki ne prezirajo želja našega radodarnega in vernega kmeta nego naj ga izpodbujajo in navduševajo, da bode vedel, da ima tam na jugu za slobodo in krst borečega se sobrata — Slovana. Veselje je poslušati kmeta, kako ga Hercegovinci zanimajo in baš ta častni boj na jugu ga navdušuje in krepí v njemu narodni čut in vam gospoda duhovniki in učitelji, je dana sveta naloga, da utrdite to narodno zavešč, da mu radovoljno poveste, da ima tam doli na jugu še brate Slovane, s katerimi, če bog da in sreča junačka, se bomo če še sedaj ne, a vendar enkrat lepše združili.

Tudi rodoljubni Dorenberčanji napravijo besedo za v Avstrijo pribegle hercegovske brate. Ti so pa vse hvale vredni, kajti dvakrat so uže poslali lepe nabire in sedaj napravijo še besedo. Pa tudi tamošnja g. duhovnika sta hvalevredna, kajti po hišah in v cerkvi verne izpodbujata in posrečilo se jima je lepe svote nabirati. Gospodje duhovniki na Goriškem, posnemajte ja!

Baš ko sem dopis končeval, obiskal me je prijatelj, ki sedaj po Goriškem potuje i pravil mi je, kako je vse navdušeno za Hercegovince in da se pripravljajo za besede v korist uboge raje: čitalnica v Tolminu, v Vipavi, v Sežani in društvo „Sloga“ v Ajdovščini. Na Krasu so jedino Nabrežinci do sedaj nekaj izdatno nabirali, Sežana, Komen Dutovlje, Tolmin itd. vse velike srenje, niso še prav čisto nič storile; prav tako Ajdovščina, in vendar so to važni kraji, kder bi se lahko dosta nabralo, naj pa sedaj s podvojenim trudom to storè.

Iz Celovca 21. sept. [Izv. dop.] Tukajšni c. kr. učiteljišči pričeli ste 16. t. m. novo šolsko leto. Slušatelj in slušateljica je v vseh štirih razredih prav obilno; v eno letni tečaj, kateri je od drugih razredov neodvisen, se je dosedaj baje 44 slušatelj oglasilo. Mej njimi se nahajajo zastopniki raznih avstrijskih kronovin, kojih večina je Nemcev. Slovencev imamo samo šest. Zarad „premnogih“ predmetov se bode slovenščina predavala v tednu le eno uro kar jim je za izobrazenje našega materinega jezika dosti premalo. Da tudi v tem predmetu duševno napredujejo, da v boju proti tujščini ne omagajo, temveč se čem dalje tem bolj krepe treba jim je obilno duševne podpore.

Iz št. Ruperta na Dolenjskem 19. septembra. [Izv. dop.] V nedeljskej številki „Slov. Nar.“ priobčili ste v kratkem o slavnosti otvorenja „slov. kat. pol. društva v št. Rupertu,“ ki se je vršila 12. t. m. Menim, da vam ustrezem, ako vam poročam malo ponatančneje o onej slavnosti, ki je za dolenjsko stran važna zaradi tega, ker je to prva slavnost bila na Dolenjskem, ki se jej morejo uže sedaj pripisovati vspehi gledé izbujenja narodne zavednosti v najzaspanejšem kraju Dolenjske. Omenjenega dne se je blagoslavljal v št. Rupertu novi stolp, in prišlo je k tej svečanosti mnogo ljudij iz daleko in bližine. Ker se je mej blagoslavljanjem stoprv vršilo kinčanje Apé-tove hiše, v kojej se ima po pólu dne otvorenje društva goditi, ter so se stoprv sedaj razobesile slovenske zastave, bilo je to uzrok da se je začelo burno razgovarjati o popoldnejnej svečanosti; nemčurjem našim je vidé slovenske trobojnice začela vreti kri i vrazvnemali so se, kakor se rasoné puran, ka-

dar se mu pokaže rudeča cunjca. Dr. Škedel je, ko ga je peljal pot mimo one hiše, razjaren izrazil se proti nekemu kaplanu: „Dies wird führen zu einer Revolution.“ Dolar pak se je skrival pri znanem nemčurskem kramarčku Gačniku, ter grozil se onim, ki bi prišli ta dan v „čitalnico.“ Delalo se je sè vsemi nemčurskimi mehovi, dá bi napravila svečanost fijaško.

Narodnjakom aranžerjem je bilo uže tesno pri srci, ko so videli le rogajoče se nemčurske obraze, a le malo kmetov blizu. Bila je to huda tišina; toliko truda i požrtvovalnosti, i dobra stvar bi morala biti osramotena po nemčurskih zvijačah? Naenkrat se pripelje voz z dvema slovenskima trobojnicama. Bili so to novomeški junaci, njim na čelu vrli g. Rozman.

Kmalu potem pripelje se od druge strani voz; na njem izvrstni domorodci iz Mokronoga! Ob 6. uri se ima otvorenje pričeti! A le malo kmetov je blizu! Pri gosp. Jančingar-ju so se zbrali pevci novomeški i mokronoški. Zdajci primarširajo ti dolenski sokoli, pevajoč krepko junaško pesen, njim na čelu velečestiti grof Barbo, gospoda Rozman in Jančingar. Čakalo se je še na ces. kr. komisarja, ki pak ga nij bilo, akopram je bil napovedan. O ¼ na sedem se odmeva krasna pesen; slavnost se je pričela. Zdaj stoprv prihajajo kmetje iz vseh strani, sami jaki možje, pošteni narodnjaki. Bilo je to, kakor bi se bili ti kje poskrili, da bi ne bili nadlegovani od zlobnega nemčurstva; i stoprv poslednji moment se prikazujejo; sladkih pesnij mili glas jim omehčuje domorodna srca; krepki govori, ki so vnemali i navduševali slovenske kmete za najsvetejše njega svetinje; narodne pravice, izsilili si pri marsikaterem kmetu solzo, živijo-klici so se razlegali, navdušenost bila je velika. Pred hišo, v kojej je društvo se otvorilo, bilo je veliko ljndij: mož, žensk in otrok, ki so poslušali pazno, kaj da se notri godi. Govorniki so bili s živijo- in slava-klici pohvaljeni. V vašem zadnjem poročilu izpuščen je govornik Strbenec, ki je govoril v smislu: Budnim pravica. Slednjč se izvoli novi odbor. Ker gosp. Blagne, vrl narodnjak, zaradi obilnega posla v svojej stroki mesto predsednika refizirá, izvoli se potem per acclamationem gosp. Karel Jančingar za predsednika, za njegovega namestnika g. Rajmund Vašič, za zapisnikarja g. A. Tramč, za denarničarja g. Franjo Stergar, za odbornike: gg. Anton Zajec, Jože Berčar, Alojzij Košir. Ker je na presvitlega cesarja, čegar podoba je visela okinčana na zidu sobe, kjer se je zborovalo, trikratni slava-klic doprinesel i se je zapela cesarska himna, naj bode dr. Škedel-u i njegovim vrednim nemčurskim pristašem v pomirjenje. Preje bode nemčur sè svojimi pruskimi težnjami prouzročil „punt,“ „revolucijon,“ nego slavnej habsburškej rodovini vedno udan Slovan!

Ko se je svečanost končala, ostalo je še več kmetov, vsi pevci i drugih gospodov pri g. Apé-tu. Vrstile so se napitnice: na vrlega slovenskega domoljuba i pisatelja g. prof. Steklasa, na pogumnega boritelja za slovensko narodnost: gosp. Jančingar-ja, na novomeške i mokronoške goste, izmej jih so je slavili vrli pevci, napilo se je tudi vrlima domorodkinjama gospej Apé-tovej i gospodični Josepini Stergar-jevej, ki sti z mnogim

trudom delali za okinčanje društvene sobe i se tudi drugače ponašajo vedno požrtvovalno v prid slovenstva. Slava jim!

Posebno hvalo še izrekam v imenu št. Ruperških rodoljubov gospodom pevcem novomeškimi i mokronoškim. Imejte še v prihodnje prijaznost, z izbornimi vašim petjem poveličevati enake narodne svečanosti.

Omeniti še moram, da je mej pevci bilo več abiturijentev novomeške gimnazije i drugih dijakov, ki so sè svojim izvrstnim vedenjem i voliko navdušenostjo za svojo slovensko očetnjavo napravili najboljši vtisek na odlične goste i na druge. Ponosna sme biti novomeška gimnazija, ka izgojeva v vrlem duhu slovenske sinove, ter da svojim izgojencem niti betvice narodnega ponosa nij iztrgala, timveč ga še pomnožila, kakor so to jasno kazali njeni odgojenci sami, ki se smejo istinito za dike novomeške gimnazije smatrati. Naj bode tudi v prihodnje novomeške gimnazije učiteljev vodilo: pospeševati i buditi v mladih srcih ljubezen do slovenske domovine, navduševati mladež za mili materni jezik; ako to stori, hvala ne bode izostala i slovenski narod je in bode vedel vselej ceniti one moževe, ki na ta način delujejo za boljšo bodočnost slovenske narodnosti.

Iz Zagreba 22. sept. [Izv. dop.] Iz Bosne prihajajo o turškej okrutnosti grozne vesti. Žive na kolec nabijajo! Taka žrtva se včasih po več dnij móči, predno po strašnih bolečinah dušo izdahne. Tik avstro-ogerske meje, tako rekoč pred pragom civilizovanega sveta v Bišču je kajmakamski sod osem predorskih trgovcev na temelju ponarejenih in podvrženih pisem na smrt obsodil, pa na kakšno smrt! Naj preje se je koža iz njih živih odrla, in potem so jih stoprv na kosce razsekali. Enega, ki nij imel s čem harač (davek) plačati, so záprli na dila, in potem pod njim mokro slamo žgali, da je siromak v dimu zadušil. Umorstva, požiganje, batinanje, to so vsakdanje turške zabave. Kristijanske žene nijso nikoli sigurne, da jih pohotni Turek ne oskruni. Mož se niti geniti ne sme, drugač ga Turek pri pri priči ubije. Tožbe pred sodom nemajo nobenega vspeha. Kristijanske priče nemajo nobene dokazilne móči, Turčin pa nikoli kristijanu v prilog ne pričuje za kristijana na Turškem nij nikjer pravice, razen pri bogu. Pribegli na našo stran kristijani se pri takem denašnjem stanju na Turškem nečejo več nazaj k svojemu ognjišču vrniti, razen v tem slučaju, če bi Bosna pod kristijansko oblast prišla. To so begunci pred tistim našim poverenstvom izrekli, katero je bilo v ta namen izposlano, da izve razloge njihovega bega. Turki so poslali tri, se ve da podkupljene, kristijanske trgovce na našo stran, naj bi begunce pregovorili, da naj se spet v Bosno nazaj vrnejo. Te tri kristijanske izdajnike je pa Magistrat v Sisku kot špijone prijel in lepo pod ključ del. Turki bi ravno sedaj begunce naj bolj potrebovali, ker je treba slive nabirati in sušiti in koruzo iz polja pospravljati, kar oboje je letos v Bosni jako obilno obrodilo. Bosniške suhe slive so v trgovini zelo čislane, ter gredo celo na Francosko in Angleško. Letni izvoz iznaša preko 500.000 centov. To je pa vse samo turška roba kristijanske je razmerno malo vmes, in zato bodo Turki letos kake tri mil-

jone goldinarjev škode imeli. Po „Obzorovih“ vestih je v Bosni spet na dveh novih krajih raja se vzdignila, in sicer mej Dobrinom in Novem in v okolici Livnega. Če je res, da je Avstro-Ogerska Turkom zabranila preko Kleka vojsko v Hercegovino pošiljati, potem sta Bosna in Hercegovina od ostale Turčije celo izolirani, kajti cesto iz Rumelije in stare Srbije gore je presekala pop Žarko, združivši se z hercegovinskimi vstajniki. V Kozari-planini se vstajniške čete na novo zbirajo in organizujejo, in kmalu bodo spet v ravnino prodrle. Turška oblast je v Bosni in Hercegovini tako v nihanje prišla, da se tudi po sicer neverjetnem premaganji vstaje ne bo nikoli več urtdila.

Domače stvari.

— („Venček“), nagrada naročnino doplativšim prejemnikom „Zore“ se dotičnikom razpošilja proti poslanim (v prostih pismih) 5 kr. poštnim markam.

Administracija „Zore“ v Mariboru.

— (Čitalnica v Sovodnjah) na Goriškem napravi prihodnjo nedeljo 26. t. m. s pomočjo gg. učiteljev kmetijskega tečaja besedo, katere čisti donesek je namenjen ubogim ondašnjim šolarjem.

— (Vabilo) k velikemu plesu v Solkanu, ki ga napravlja družba narodnih fantov v salonu gosp. Rupnika dne soboto 25. sept. ob 8. uri zvečer. Plesne stroške plača omenjena družba. Vsa vstopnina je namenjena na Avstrijsko pribeglim ubogim družinam bosnjaškimi i hercegovinskimi. Vstopnina je 1 gld. Radodarni človekoljubnosti vsakega je dana priložnost se še posenej izkazati. Godba bođe meščanska. Gospod Rupnik je k temu svoje prostore milodarno odprl.

Odbor.

— (Iz Kranjske gore) 19. sept. se nam piše: Nova maša do pólu dne, brez številá ljudi, zvečer poslopje gori! Vendar delavnost domačih, posebno pa Ratečenov in Podkorencev so neizrekljivo nesrečo odvrnili, da je samo eno poslopje zgorelo, pohišstvo drugih pa ostalo, le strah še nekoliko po kosteh tiči. Kjer lenoba in zanikernost ne dovoli nekaterim prebivalcem možnjo odpreti, tam tudi gasilnica ne more domovja oteti. Hvala presrčna vsem gasilcem in pomagvalcem, posebna Janezu Mežiku po domače Bajs iz Ratič.

— (Nesreča.) Iz velikih Lašč se nam piše 22. septembra: V terek po pólu dne gre mož Stefan Kerše, posestnik v Dvorskej vasi, blizu velikih Lašč na Dolenskem svoje orehe trest. Spleza na visoko drevo: komaj trese nekoliko časa, nenadoma se mu noga spolzne in takoj pade nesrečnež tako močno na tla, da se je hudo poškodoval, in zdaj trpi hude muke, méni si, da ne bo več dolgo časa živel. Ta žalostni prigodek naj bo izgled vsem hlapcem in gospodarjem, da nij varno, lehkomišljeno in brez skrbi po visocih drevesih hoditi, zlasti pa ob času, kadar se sadje spravlja, kar se je uže dostikrat pripetilo.

— (Požar.) Iz Zagorja 20. sept. se nam piše: Včera zjutraj vzdramil nas je krik: ogenj iz sladkega spanja. Vnelo se je bilo nasproti postaje pri Ivečku. Brzo tekli smo s postajno brizgalnico na kraj nesreče. Gorel je hlev in gumno. Razven živine, koja se je bila otela množim trudom in nekaj

